

Liszt Ferenc és a Belvárosi templom

Noha Liszt Ferenc költődése a katolikus egyházhoz és az egyházenéhez régen közismertnek tekinthető, s immár a komponista pesti kapcsolatairól is mind többet tudunk, azt azért alighanem kevesen gondolnák, hogy milyen jelentős szerep jutott Liszt életében és munkásságában a Belvárosi templomnak. A nagy múltú templom és a hozzá tartozó plébánia ugyanis jórészt mindahány életrésztében vendéglátta Lisztet, és magyarországi társasági életében éppúgy kitüntetett helyszínek számított, akárcsak egyházzenei működésében.

Liszt először valószínűleg még gyermekkorában, 1823 áprilisában járt a Belvárosi templom falai között, 1846-os magyarországi útja során pedig alkalmasint már Engeszer Mátyás, az új orgonista társaságában látogathatott fel a templom karzatára. Engeszer azután egy életre Liszt népszerűsítőjéül szegődött: így 1856 szeptemberében ő szervezte meg – alig néhány nappal az ősbemutatót követően – az Esztergomi mise első pesti előadását [s a mű két évvel később is felhangzott ezen a szent helyen]. Engeszer mellett felesége, Marsch Katalin énekesnő is részt vállalt Liszt művészetének megismertetésében, hiszen 1870 decemberében női kórust alapított, amely a komponista engedélyével fölvette a Liszt-egylet nevet. Az énekkar először 1872. február 4-én énekelt a Belvárosi templomban: a Missa choralist adták elő Liszt vezetésével. A mise előadásához hevenyészve szervezett férfi szólamok 1873-ban férfi Liszt-egyletté alakultak, majd 1875-ben Budapesti Liszt-egylet néven egyesült a két énekkar.

A Budapesti Liszt-egylet azután évente fellépett a templomban egy-egy ünnepi misén, amelyen Liszt műveit adta elő, rendszerint a szerző személyes irányítása alatt. Így több ízben is megszólaltatták a Missa choralist, s énekelték a Belvárosi templomban a Koronázási misét is, mely művel utóbb (1879-ben) a Bakáts téri templom ünnepi felszentelésének fényét is emelték. [Graduale és offertórium gyanánt általában Liszt

motettái szolgáltak meg: Ave Maria, Pater noster, O salutaris hostia és Mihi autem adhaerere.] Az egylet a Vigadóban is részt vett néhány jelentős Liszt-hangversenyen: közreműködött a Krisztus oratórium pesti bemutatóján (1873), fellépett a Bayreuth javára szervezett Liszt-Wagner koncerten (1875), ahol a Strassburgi harangok kántátá ősbemutatóként szolgált meg, valamint közreműködött a Szent Erzsébet legendája előadásában (1877).

A templom plébániája ugyancsak említést érdemel, hiszen 1858 és 1871 között rendszeren itt, a mai Erzsébet híd helyén állt épületben szállt meg a Pestre látogató Liszt. Schwendner Mihály apát vendége sokszor ült a zongorához a plébánia nagy szalonjában, ahol 1870 novemberétől több mint egy tucat vasárnapi matinét adott, nem ritkán neves művészek, például a hegedűs Reményi Ede közreműködésével.

A Belvárosi templom a huszadik század során is tovább ápolta Liszt emlékét. Harmat Artúr belvárosi karnagy (1922-38) gyakran tűzte műsorra Liszt egyházi műveit, s 1929 nagypénteken e falak között vezényelte a Via crucis megkésített ősbemutatóját is.

A Liszt egyházzenei műveinek bemutatására vállalkozó Musica Sacra sorozat korántsem véletlenül választotta hát kitüntetett helyszínül a Belvárosi Főplébániatemplomot, melynek autentikus közegében hat alkalommal szólnak majd meg – tridentí rítusú szentmisék keretében – a zeneszerző áhítatos misekompozíciói, mely sorozatot a november 2-án, a Pádúai Szent Antal Plébániatemplomban felcsendülő Liszt Requiem egészíti ki.

MUSICA SACRA

Liszt miséi tridentí rítusú szentmisék keretében a Belvárosi Főplébániatemplomban és a Pádúai Szent Antal Plébániatemplomban

„Régóta vonz és erősen foglalkoztat az egyházi muzsika komponálása” – írja Liszt 1855-ben barátjának Augusz Antal bárónak. Két évvel később pedig ezeket a sorokat veti papírra: „az egyházi zeneszerző prédikátor és pap is, s ahol a szó már nem elég az érzés kifejezésére, ott a hang ad neki szárnyakat és magasztosítja fel”.

40 éves korától fogva életművében és tevékenységében egyre hangsúlyosabbá válnak ezek a mondatok: mintegy 60 vokális dominanciájú és 30 orgonára komponált szakrális témájú művet hagyott hátra – némelyeket ezek közül több verzióban is közreadott.

A zseniális mester szakrális művésze előtt kíván tisztelni a mai magyar zenei élet a fenti templomokban megvalósuló, Liszt összes miséjét és azok verzióit bemutató sorozattal.

A misék, a római katolikus liturgiába illeszthető motetták és orgonaművek a Belvárosi Főplébániatemplomban hangzanak el, mégpedig Liszt korában szokásos, tridentí rítusú szentmisébe illeszkedve, eredeti liturgikus

használatuknak megfelelő környezetben szólnak meg – akárcsak 2009-ben a Haydn-misék.

Az előadók között megtalálhatjuk professzionális zenei életünk kiváló szólistáit és együtteseit, éppúgy, mint az egyházi háttérű, rendszeres templomi szolgálatokat ellátó kórusokat, scholákat, ifjúsági együtteseket.

Liszt 1869-ben, a Szekszárdi mise komponálása közben írta – a már említett – Augusz Antalnak: „Jobban, mint valaha, ragaszkodom a zenei nyelv legtokéletebb szabotosságához, tisztaságához, alkalmasságához és transzparenciájához.”

A sorozat igyekszik e mondat szellemében, méltó módon megszólaltatni a magyar egyházzene irodalom legnagyobb komponistájának örökségét.

Bubnó Tamás
művészeti vezető

**Nyugat-magyarországi Egyetem
Berzsenyi Dániel Vegyeskara
(karigazgató: Vinczeffly Adrienne),
Belvárosi Főplébániatemplom Énekara
(karigazgató: Virágh András), Belvárosi Vonósok**

Szólisták:

Wittinger Gertrúd
Bakos Kornélia
Molnár András
Tóth János

Közreműködik: Virágh András Gábor (orgona)

Vezényel: Virágh András

Műsor: Liszt Ferenc: Missa solennis
(Esztergomi mise – vatikáni verzió) (1857-58)

2011. május 1. vasárnap 12 óra, Belvárosi Főplébániatemplom

Honvéd Férfikar
(karnagy: Strausz Kálmán)

Szólisták:

Tóth Péter, Bodó Levente, Alagi János, Hajdu András

Közreműködik: Nagy László Adrián (orgona)

Vezényel: Strausz Kálmán

Műsor: Liszt Ferenc: Szekszárdi mise (1869)

Debreceni Kodály Kórus (karnagy:
Pad Zoltán), Debreceni Filharmonikusok

Szólisták:

Bódi Kármén, Mester Viktória,
Szerekován János, Rezsnyák Róbert

Vezényel: Pad Zoltán

Műsor: Liszt Ferenc: Missa solennis
(Esztergomi mise – zenekari verzió) (1855)

2011. május 15. vasárnap 12 óra Belvárosi Főplébániatemplom

Fellép: Szent Efrém Férfikar
(művészeti vezető: Bubnó Tamás)

Szólisták:

Varga Donát
Viszló István
Philipp György
Cser Péter

Közreműködik: Király Csaba (orgona)

Vezényel: Bubnó Tamás

Műsor: Liszt Ferenc: Missa quatuor vocum
ad aequales concinente organo (1848)

2011. május 29. vasárnap 12 óra, Belvárosi Főplébániatemplom

**Országos Széchényi Könyvtár Énekara
(vezető karnagy: Eckhardt Mária)**

Szólisták:

Stiedl Katalin
Barlay Zsuzsa
Viszló István
Laborfalvi Soós Béla

Közreműködik: Sirák Péter (orgona)

Vezényel: Eckhardt Mária

Műsor: Liszt Ferenc:
Missa choralis, organo concinente (1865)

2011. június 5. vasárnap 12 óra, Belvárosi Főplébániatemplom

Ventoscála Szimfonikus Zenekar
(művészeti vezető: Meskó Ilona),
és Schola Cantorum Budapestiensis

Szólisták:

Cserekyei Andrea, Bakos Kornélia, Varga Donát, Cser Péter

Közreműködik: Balogh Lázár (orgona)

Vezényel: Philipp György

Műsor: Liszt Ferenc: Koronázási mise (1866-67)

**Szent Efrém Férfikar
(művészeti vezető: Bubnó Tamás)**

Szólisták:

Varga Donát, Viszló István,
Laborfalvi Soós Béla, Silló György

Közreműködik:

Fassang László – orgona
Kömlössy Gábor, Szász József – trombita
Szűcs Szabolcs, Villányi László – harsona
Tóth Benedek – timpani

Vezényel: Bubnó Tamás

Műsor: Liszt Ferenc: Requiem (1867-68)

2011. június 26. vasárnap 15:30 óra Belvárosi Főplébániatemplom

**2011. november 2. szerda 18:30 óra
Pádúai Szent Antal-Plébániatemplom
/Bosnyák téri templom**

A miséken a részvétel ingyenes!

A misék a templom felújítása során is zavartalanul látogathatók.

A Belvárosi Főplébániatemplom címe:
1056 Budapest, Március 15. tér 4.

A Pádúai Szent Antal Plébániatemplom / Bosnyák téri templom címe: 1145 Budapest, Bosnyák utca 26.

A rendezvény szervezője a Hungarofest Nonprofit Kft.
A műsorváltozás jogát fenntartjuk!

További információért látogasson el a Liszt Év honlapjára: www.liszt-2011.hu

MUSICA SACRA

Liszt's complete masses in the frame of Tridentine rite masses

In the Inner City Parish Church and the Saint Anthony of Padua Parish Church

Franz Liszt and the Inner City Church

Although Franz Liszt's attachment to the Roman Catholic church and to church music has long been general knowledge, and we now know more and more about the composer's Pest connections, probably few of us are aware of what an important role the Inner City Church played in Liszt's life and work. The ancient church and its parish were host to Liszt in practically every stage of his life and it was just as important as a special place in his social life in Hungary, as it was for his activity in church music.

Liszt was probably in the Inner City Church as a child, in April 1823, then on his visit to Hungary in 1846 he must have visited the organ-loft on occasion with the newly appointed organist, Mátyás Engeszer. Subsequently Engeszer spent his whole life popularising Liszt: in September 1856 – barely a few days after the world premiere – he organised the first performance in Pest of the Esztergom Mass (and two years later the work was again performed here). Together with Engeszer, his wife, the singer Katalin Marsch also helped to bring Liszt's art to the public; in December 1870 she founded a women's choir that adopted the name of Liszt Society with the permission of the composer. The choir first sang in the Inner City Church on February 4, 1872: the Missa choralis conducted by Liszt himself. In 1873 the male choir that had been recruited in haste for the performance of the Mass formed the male Liszt Society, then in 1875 the two choirs were merged as the Budapest Liszt Society.

The Budapest Liszt Society then appeared in the church each year for a festive mass, singing works by Liszt, generally under the personal direction of the composer. They sang the Missa choralis on a number of occasions, as well as the Coronation Mass in the Inner City Church, later also adding to the splendour of the occasion when they sang it at the consecration of the church in Bakáts tér (in 1879). (As Gradual and offertory,

they generally sang Liszt's motets: Ave Maria, Pater noster, O salutaris hostia and Mihi autem adhaerere.) The Society took part in a number of major Liszt concerts in the Vigadó: they participated in the Pest premiere of the Christus oratorio (1873), appeared in the Liszt-Wagner concert organised for the benefit of Bayreuth (1875) where the first performance was given of the cantata Die Glocken des Strassburger Münsters, and they took part in the performance of the Legend of Saint Elisabeth (1877).

The church's parish also deserves a mention: it was here, in the building that stood on the site of today's Elisabeth Bridge, that Liszt generally stayed on his visits to Pest between 1858 and 1871. As the guest of Abbot Mihály Schwendtner he often sat down to the piano in the parish's big salon where, from November 1870 he gave more than a dozen Sunday matinee concerts, often with renowned artists such as the violinist Ede Reményi.

The Inner City Church continued to cultivate Liszt's memory in the 20th century. Artúr Harmat, Inner City choirmaster (1922-38) often chose church works by Liszt, and it was on Good Friday in 1929 that the belated world premiere of Via crucis was held within these walls.

So it is not by chance that the Musica Sacra series that has undertaken to present Liszt's church compositions has chosen the Inner City Parish Church as its main venue. On six occasions the composer's devotional mass compositions will be performed in this authentic venue, within the frame of Tridentine rite masses. The series will be completed with a performance of Liszt's Requiem on November 2 in the Saint Anthony of Padua Parish Church.

MUSICA SACRA

Liszt's complete masses in the frame of Tridentine rite masses in the Inner City Parish Church and the Saint Anthony of Padua Parish Church

"I have long been attracted and greatly interested in the composition of church music," wrote Liszt in 1855 Baron Antal Augusz. Two years later he wrote: "the church composer is both preacher and priest, and where the word is not enough to express the sentiment, the voice gives it wings and transfigures it".

From the age of 40, these sentences gained increasing emphasis in his oeuvre and activity: he left behind some 60 predominantly vocal and 30 organ works composed on sacred themes – some of which he published in several versions.

Involved Hungarian musicians today wish to pay tribute to the sacred art of the brilliant composer with a series of complete masses to be held in the above churches, with particular regard to the fact that Franz Liszt had personal ties to Inner City Church.

The masses, the compositions that can be incorporated into the Roman Catholic liturgy and the organ works will be performed in the Inner City Parish

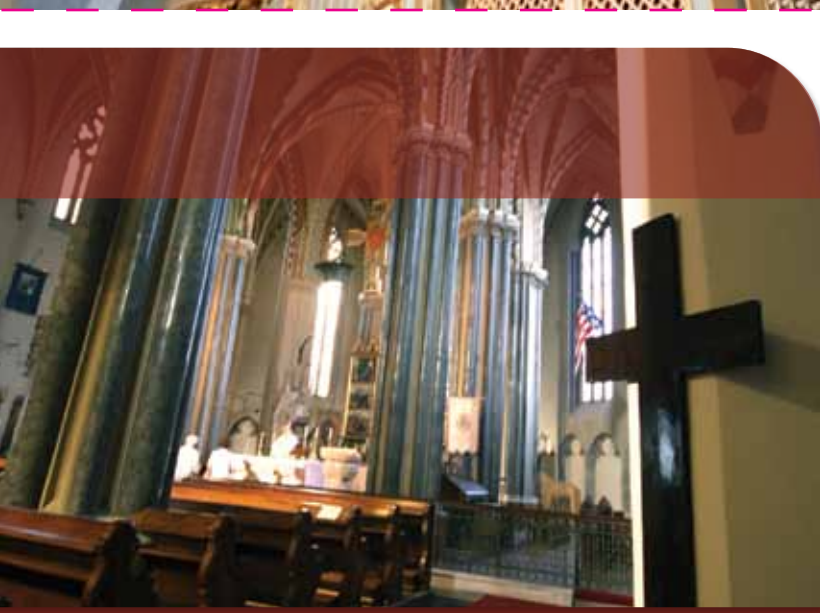
Church. The special feature of the masses is that they will be performed in an environment corresponding to their original liturgical use, incorporated into the Tridentine rite mass customary in Liszt's time – in the same way as the Haydn masses performed in 2009.

The performers include outstanding professional soloists and ensembles, as well as choirs, schola and youth ensembles with a church background, regularly serving in churches.

In 1869, when he was writing the Szekszárd Mass, Liszt wrote to the Antal Augusz mentioned above: "More than ever before, I insist on the correctness, purity, suitability and transparency of the musical language."

The series strives for a fitting performance in this spirit of the legacy of the greatest composer of Hungarian church music.

Tamás Bubnó
artistic director

Daniel Berzsenyi Mixed Choir of the University of West Hungary (choirmaster: Adrienne Vinczeff), Choir of the Inner City Parish Church (choirmaster: András Virágh), Inner City Strings

Soloists:

Gertrúd Wittinger
Kornélia Bakos
András Molnár
János Tóth

With: András Gábor Virágh (organ)

Conductor: András Virágh

Programme: Franz Liszt: Missa solemnis zur Einweihung der Basilika in Gran – Vatican version (1857-58)

May 1, 2011, 12.00 Inner City Parish Church, Budapest

Honvéd Male Choir (choirmaster: Kálmán Strausz)

Soloists:

Péter Tóth, Levente Bodó, János Alagi, András Hajdu

With: László Adrián Nagy (organ)

Conductor: Kálmán Strausz

Programme: Franz Liszt: Szekszárd Mass (1869)

May 15, 2011, 12.00 Inner City Parish Church, Budapest

Debrecen Kodály Choir Debrecen (choirmaster: Zoltán Pad), Philharmonic Orchestra

Soloists:

Kármén Bödi, Viktória Mester, János Szerekován, Róbert Rezsnyák

Conductor: Zoltán Pad

Programme: Franz Liszt: Missa solemnis zur Einweihung der Basilika in Gran – orchestral version (1855)

May 22, 2011, 12.00 Inner City Parish Church, Budapest

Saint Ephraim Male Choir (artistic director: Tamás Bubnó)

Soloists:

Donát Varga
István Viszló
György Philipp
Péter Cser

With: Csaba Király (organ)

Conductor: Tamás Bubnó

Programme: Franz Liszt: Missa quattuor vocum ad aequales concinente organo (1848)

May 29, 2011, 12.00 Inner City Parish Church, Budapest

Choir of the National Széchenyi Library (choirmaster: Mária Eckhardt)

Soloists:

Katalin Stiedl
Zsuzsa Barlay
István Viszló
Béla Laborfalvi Soós

With: Péter Sirák (organ)

Conductor: Mária Eckhardt

Programme: Franz Liszt: Missa choralis – organo concinente (1865)

June 5, 2011, 12.00 Inner City Parish Church, Budapest

Ventoscála Symphony Orchestra, (artistic director: Ilona Meskó), Schola Cantorum Budapestiensis

Soloists:

Andrea Csereklyei, Kornélia Bakos, Donát Varga, Péter Cser

With: Lázár Balogh (organ)

Conductor: György Philipp

Programme: Franz Liszt: Hungarian Coronation Mass (1866-67)

June 26, 2011, 15.30 Inner City Parish Church, Budapest

Saint Ephraim Male Choir (artistic director: Tamás Bubnó)

Soloists:

Donát Varga, István Viszló, Béla Laborfalvi Soós, György Silló

With:

László Fassang (organ)
Gábor Komlóssy, József Szász (trumpet)
Szabolcs Szűcs, László Villányi (trombone)
Benedek Tóth (timpano)

Conductor: Tamás Bubnó

Programme: Franz Liszt: Requiem (1867-68)

November 2, 2011, 18.30 Parish Church of Saint Anthony of Padua, Budapest

Participation in the masses is free of charge.

Masses continue to be held during the renovation of the church.

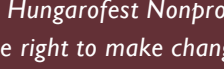
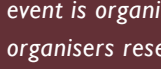
Address of the Inner City Parish Church:
1056 Budapest, Március 15. tér 4.

Address of the Saint Anthony of Padua Parish Church
/Bosnyák tér Church: 1145 Budapest, Bosnyák utca 26.

The event is organised by Hungarofest Nonprofit Kft.

The organisers reserve the right to make changes.

For further information visit the Liszt Year website: www.liszt-2011.hu

MUSICA SACRA

Liszt miséi tridentí rítusú szentmisék keretében

A Belvárosi Főplébánia Templomban és a Pádúai Szent Antal Plébániatemplomban

